

MALTA

**QORTI TAL-MAGISTRATI
(GHAWDEX)
(GURISDIZZJONI SUPERJURI)
(SEZZJONI GENERALI)
MAGISTRAT DR.
PAUL COPPINI**

Seduta tat-22 ta' Jannar, 2015

Citazzjoni Numru. 61/2014

It-Tabib Veterinarju Dr. Frank Galea

vs

Attard John

Il-Qorti,

Kopja Informali ta' Sentenza

Rat ir-Rikors Ġuramentat li permezz tiegħu l-attur, wara li ppremetta:

Illi permezz ta' ittra ufficċjali jew protest ġudizzjarju li l-intimat bagħat lir-rikorrenti fit-22 ta' Lulju 2014, ittra numru 382/2014 u li kopja tal-istess qed tiġi hawn annessa u mmarkata Dokument A l-intimat fost akkużi oħra xela lir-rikorrenti b'responsabbilita għad-danni minnu sofferti konsistenti dwan id-danni skont kif qal hu f' multa ta' €1,168,954.8 oltre l-valur ta' 216 il-nghaġa li l-istess intimat stqarr li jiswew €500,000 oħra filwaqt li xlieh ukoll ta' aġir irresponsabbli li b'riżultat tal-istess huwa sofra danni, kemm finanzjarji kemm morali kif ukoll hsarat u preġudizzju ingustament;

Illi l-esponenti in segwitu għall-ittra/protest ġudizzjarju fuq riferit irrisponda għall-istess permezz ta' ittra ufficċjali pprezentata fil-5 ta' Awwissu 2014 permezz ta' liema huwa ċaħad l-allegazzjonijiet kollha magħmula kontrib mill-intimat bhala nfondati fil-fatt u fid-dritt kif ukoll talbu sabiex jirtira dawn l-allegazzjonijiet u fin-nuqqas ser jinfethu proċeduri kontra tiegħu skont il-Liġi; kopja ta' din l-ittra ufficċjali b'risposta għal dik mibgħuta mill-intimat lill-mittenti qed tiġi hawn annessa u mmarkata Dokument B;

Illi mid-data ta' meta l-intimat irċieva din ir-risposta sal-lum huwa rtira l-allegazzjonijiet malafamanti minnu magħmula fl-ittra tiegħu kif lanqas ma inizja xi proċeduri għad-danni kontra l-istess mittenti abbażi ta' dak li kien iddikjara fl-ittra tiegħu meta żammu responsabbli għad-danni li sofra ngustament minhabba dak li sejjah l-aġir irresponsabbli tal-mittenti.

Talab lill-konvenut jgħid għaliex m'għandhiex din il-Qorti:

1. Tipprefiġi żmien li m'għandux ikun iktar minn tlett xhur biex iġib '1 quddiem b'kawża l-pretenzjoni tiegħu kif kontenuta fl-ittra/protest ġudizzjarju Dokument A fuq imsemmi;
2. U fin-nuqqas ta' dan timponi fuq l-intimat is-skiet perpetwu u li jiġi lillu mpedut li jaġixxi iżjed għal pretenzjoni fuq riferita.

Kopja Informali ta' Sentenza

Bl-ispejjeż inklużi dawk tal-ittra ufficċjali tal-5 ta' Awwissu 2014, bl-ingunzzjoni tal-intimat għas-subizzjoni u b'riserva għal kull azzjoni spettanti lir-rikorrenti kemm quddiem il-Qrati Ċivili kif ukoll dawk Krimanli kontra l-intimati.

Rat ir-Risposta Ġuramentata tal-konvenut li eċċepixxa:

1. Illi dak li l-attur qiegħed isejjah bħala allegazzjonijiet mhumiex għajr fatti li għandhom l-għajn tagħhom minn proċeduri ġudizzjarji u kien l-istess attur illi ddeċieda minn jeddu li jagħti l-istess xhieda taht ġurament quddiem din l-Onorabli Qorti diversament ippreseduta;
2. Illi l-esponenti diġa għamel dak kollu possibbli sabiex dak li qiegħed jitlob fit-talba tiegħu l-attur, ossia li jittieħdu proċeduri, iseħħ u f'dan is-sens ma kien hemm l-ebda hteġa partikolari li l-attur di mano sua jisforza lill-esponenti jieħu l-proċeduri neċessarji;
3. Salv eċċezzjonijiet ulterjuri fil-fatt u fid-dritt.

Semgħet lid-difensuri rispettivi tal-partijiet jittrattaw il-kawża.

Rat id-Digriet tagħha tas-27 ta' Ġunju 2014, fejn halliet il-kawża għal-lum għas-sentenza.

Ikkunsidrat:

Illi din hija kawża ta' jattanza a tenur tal-artikolu 403 tal-Kap.12. Dan l-artikolu jipprovdi li:

"Meta f'atti ġudizzjarji, jew xort'ohra bil-miktub, persuna tippretendi li għandha xi jedd, il-parti li trid teħles din il-pretensjoni tista' fi żmien sena mill-istess pretensjoni, titlob b'rikors ġuramentat, li jiġi mogħti żmien lill-persuna li ppretendiet li għandha dak il-jedd, biex iggib 'il quddiem

b'kawża dik il-pretensjoni, u li fin-nuqqas ta' dan, jiġi lilha impedut li taġixxi qatt iżjed għal dik il-pretensjoni."

Fil-każ in eżami l-attur għamel din il-kawża għax irċieva ittra uffiċċjali datata t-22 ta' Lulju 2014 mibugħta mill-konvenut fejn dan qed jallega li ġew ikkawżati lilu danni konsiderevoli meta nqatlet parti sostanzjali mill-merħla tan-nagħag tiegħu minhabba l-aġir tal-attur.¹ Huwa għalhekk qed jitlob li a tenur ta' dan l-artikolu l-Qorti tiffissa terminu lill-konvenut biex jiddeduċi f'kawża l-pretensjoni tiegħu, u fin-nuqqas jiġi mpost fuqu s-silenzju perpetwu. Jirriżulta illi ż-żewġ rekwiziti formali rikjesti mil-lihi b'dan l-artikolu, u cioè' l-kitba u ż-żmien, ġew sodisfatti. Dan għaliex l-attur qed jilmonta minn pretensjoni tal-konvenut kif espressa f'din l-ittra uffiċċjali tiegħu, u l-kawża presenti saret inqas minn xahar wara d-data tal-istess ittra.

Il-konvenut iddefenda ruħu sempliċement billi reġa' tenna l-pretensjonijiet tiegħu kif imfissra f'dik l-ittra uffiċċjali. Fit-trattazzjoni tal-każ l-legali tiegħu qal li ma kienx għadu ppresenta l-kawża għad-danni, għax qed jistenna li jiġi deċiż l-appell f'kawża li huwa kien għamel lill-awtoritajiet veterinarji biex ma tinqatlix il-bqija tal-merħla tiegħu.

Madankollu, kif ġie stabilit fil-ġurisprudenza in materja,² sabiex l-attur jirnexxi fit-talbiet tiegħu jridu jikkonkorru mhux dawkr-rekwiziti formali biss, imma s-segwenti elementi kollha:

- (a) l-attur irid ikun fil-pussess, almenu *de facto* u *prima facie*, tal-oġġett li jkun qed jikkawtela (Vol. XX.II.338; XXXIII.II.201);
- (b) il-konvenut ikun, bil-miktub, ressaq pretensjoni fuq dak l-oġġett, l-eżerċizzju ta' liema pretensjoni tkun għad trid tiġi (Vol. XXXIII.II.287; XLII.II.1146);
- (c) il-pretensjoni trid tkun spontanea, u mhux provokata bl-aġir tal-attur (Vol. XXIV.II.358; XXXI.I.494);

¹ Ara kopja ta' din l-ittra, annessa bhala Dok.A mar-Rikors guramentat

² Prim' Awla: 11.12.2003 (TM) Imelda Tabone et.v. Agnes Galea et., u sentenzi ohra hemmhekk indikati

- (d) il-pretensjoni irid ikollha l-karattru li tista' tiġi eżerċitata b'azzjoni ġudizzjarja (Vol. XXXIII.II.287);
- (e) il-millantazzjoni jkollha skop determinabbli, speċifiku jew kapaċi li jiġi speċifikat (Vol. XXXIII.II.287; XXXVI.III.632);
- (f) il-pretensjoni m'għandhiex tkun kondizzjonata, jew tiddependi minn fatt li jista' jiġri u ma jiġrix (Vol. XVI.II.85; XXI.II.6).

Niġu issa għalhekk sabiex neżaminaw safejn dawn l-elementi ġew sodisfatti fil-każ presenti. Il-provi huma limitati għal dak li ddikjaraw il-kontendenti bil-ġurament tagħhom fir-Rikors promotur u r-risposta relattiva, flimkien ma' dak li ntqal fl-ittra uffiċċjali in kwistjoni u r-risposta għaliha tal-attur.

1. L-attur jista' jingħad illi qiegħed fil-pussess tal-ġieħ u reputazzjoni tiegħu li qed jiġu mminat bl-allegazzjonijiet magħmula mill-konvenut fl-ittra uffiċċjali in kwistjoni.
2. Ġia rajna li dak li wassal għall-kawża presenti kienet l-ittra uffiċċjali tat-22 ta' Lulju 2014, u li l-kawża dwar il-pretensjoni msemmija f'dik l-ittra l-konvenut għadu ma għamilhiex.
3. L-allegazzjoni dwar id-danni għamilha l-konvenut minn jeddu, u ma ġietx ipprovokata minn xi pretensjoni tal-attur kontra l-istess konvenut.
4. M'hemmx dubbju li l-pretensjoni tal-konvenut għandha l-karattru li tista' tiġi eżerċitata b'azzjoni ġudizzjarja, u cioè' kawża għad-danni għall-allegata hsara li l-konvenut jgħid li ġarrab minhabba l-attur.
5. Il-millantazzjoni fil-każ in eżami għandha skop speċifiku li żżomm lill-attur responsabbli għad-danni kkawżati lill-konvenut minhabba l-aġir allegat tiegħu sew fir-rigward tal-kariga tiegħu bħala veterinarju dipartimentali, kif ukoll għall-mod kif iddepona fil-kawża msemmija.
6. Il-pretensjoni tal-konvenut kif imfissra fl-ittra uffiċċjali tiegħu hawn indikata, ma hi marbuta ma' l-ebda kondizzjoni li għad trid isseħħ, u dan minkejja li fit-trattazzjoni orali d-difensur tiegħu qal li l-klijent tiegħu qed jistenna l-eżitu tal-appell fil-kawża li għamel

Kopja Informali ta' Sentenza

kontra d-Dipartiment tas-Servizzi Veterinarji qabel ma jipproċedi bil-kawża għad-danni.

Jirrizulta għalhekk indubbjament li ġew sodisfatti l-elementi kollha hawn fuq imsemmija sabiex tirnexxi l-ewwel talba tal-attur.

Għaldaqstant, tiddecidi f'dan l-istadju billi tilqa' l-ewwel talba tal-attur u, a tenur tal-artikolu 404 tal-Kap.12, tipprefigi terminu ta' tliet xhur lill-konvenut sabiex iġib 'il quddiem b'kawża kontra l-attur il-pretensjoni kif dedotta fl-ittra ufficċjali tiegħu tat-22 ta' Lulju 2014.

Tirriserva li ttiprovdi dwar it-tieni talba wara li jiskadi t-terminu hawn konċess.

L-ispejjeż jibqgħu wkoll riservati.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----